

27.10.2019

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja

141 §

Kaupungin ja lautakunnan puhevaltan käyttö sosiaali- ja terveystoimialan toimivaltaan kuuluvissa asioissa

HEL 2019-010959 T 00 01 00

Päätös

Toimialajohtaja päätti kumota 30.5.2017 tekemänsä päätöksen § 19 sekä määrätä, että kaupungin ja sosiaali- ja terveyslautakunnan puhevaltaa käyttävät toimialan palvelukokonaisuuksien johtajat ja hallintojohtaja, kun he antavat sosiaalihuoltoa ja terveydenhuoltoa, toimialan ammattihenkilöitä sekä viranomaisien toiminnan laillisuutta valvoville viranomaisille lausuntoja sosiaali- ja terveystoimialan toimintaan kohdistettujen kantelujen johdosta, kuitenkin siten, että palvelukokonaisuuksien johtajat käyttävät puhevaltaa palvelukokonaisuuttaan koskevissa ja hallintojohtaja toimialan hallintoa koskevissa edellä mainituissa asioissa, ja toimialajohtaja käyttää puhevaltaa kahta tai useampaa palvelukokonaisuutta sekä palvelukokonaisuutta ja toimialan hallintoa koskevissa asioissa sekä lisäksi sellaisissa kanteluasioissa, joissa eduskunnan oikeusasiamies tai valtioneuvoston oikeuskansleri on pyytänyt toimialalta lausuntoa.

Samalla toimialajohtaja päätti määrätä, että kaupungin ja lautakunnan puhevaltaa käyttävät palvelujen päälliköt, kun he antavat asiakkaille ja potilaille vastauksia sosiaali- ja terveystoimialan toimintaan kohdistettujen kantelujen ja muistutusten johdosta, kuitenkin siten, että palvelujen päälliköt käyttävät puhevaltaa palveluaan koskevissa edellä mainituissa asioissa, palvelukokonaisuuksien johtajat kahta tai useampaa palvelukokonaisuutensa palvelua koskevissa asioissa, hallintojohtaja kahta tai useampaa hallinnon palvelua koskevissa asioissa ja toimialajohtaja asioissa, jotka kuuluvat kahden tai useamman palvelukokonaisuuden taikka palvelukokonaisuuden ja toimialan hallinnon toimialaan.

Lisäksi toimialajohtaja päätti määrätä, että puhevaltaa sosiaalihuollon yksilöllistä toimeenpanoa sekä potilaiden kotikuntaa koskevissa asioissa tuomioistuimissa ja hallinto-viranomaisissa käyttävät toimialan juridisen tuen alayksikön johtava lakimies ja virkasuhteessa oleva lakimies.

Edelleen toimialajohtaja päätti määrätä, että perheiden erityispalveluissa puhevaltaa käyttävät perheoikeudellisten asioiden alayksikön lakimies, elatusturva-asiantuntija ja perheoikeudellisten asioiden päällikkö perhe- ja holhousoikeuteen liittyvissä asioissa.

Lopuksi toimialajohtaja päätti määrätä, että toimialan talous- ja suunnittelupäällikkö käyttää kaupungin ja lautakunnan puhevaltaa toimeentulo-

27.10.2019

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja

tuen takaisinperintää koskevissa toimeentulotukilain 22 §:ssä tarkoitetuissa hakemusasioissa.

Päätöksen perustelut

Kaupunginvaltuuston 16.11.2016 (§ 291) hyväksymän hallintosäännön 18 luvun 3 §:n 2 momentin 5 kohdan mukaan toimialajohtaja tai hänen määräämänsä viranhaltija käyttää kaupungin ja lautakunnan puhevaltaa yksityisiä sosiaalipalveluja, yksityistä terveydenhuoltoa, yksityisten apteekkien toimintaa sekä potilaiden hoitoa ja kohtelua, potilasvahinkoja, terveydenhuollon ammattihenkilöiden valvontaa koskevissa lausunto- ja valvonta-asioissa samoin kuin sosiaalihuollon yksilöllistä toimeenpanoa sekä potilaiden kotikuntaa ja potilasmaksuja koskevissa asioissa.

Kun ylimmät lainvalvojat, eduskunnan oikeusasiamies ja valtioneuvoston oikeuskansleri pyytävät toimialalta lausuntoja asiakkaiden ja potilaiden kantelujen johdosta, on usein kyse periaatteellisista kannanotoista sosiaalihuoltoa tai terveydenhuoltoa koskevissa asioissa, jolloin on perusteltua, että lausunto annetaan toimialajohtajan allekirjoittamana toimialan kirjeenä.

Muissa tapauksissa lausuntojen, selvitysten ja vastausten antaminen kantelujen ja muistutusten johdosta on tarkoituksenmukaista järjestää siten, että ne annetaan pääsääntöisesti yksiköstä, jonka toimintaan asiakas tai potilas on tyytymätön. Palvelua antaneessa yksikössä kanteluun tai muistutukseen johtaneet tapahtumat voidaan nopeasti selvittää ja kuulla asiaan osallisia työntekijöitä tai pyytää heiltä tarvittavat selvitykset.

Suullisissa käsittelyissä hallinto-oikeudessa lastensuojelua koskevissa asioissa, jotka koskevat esimerkiksi lapsen huostaanottoa, käytetään lautakunnan puhevaltaa, ja niitä on keskimäärin 60 vuodessa. Käsitteilyyn osallistuu juridisen tuen lakimiehen lisäksi lastensuojelun sosiaalityöntekijä. Hänelle pyydetään valtakirja toimialajohtajalta.

Lakimiehet tekevät lastensuojelun pyynnöstä käräjäoikeuteen lapsen huoltoa, asumista ja tapaamisoikeutta sekä edunvalvontaa koskevia hakemuksia. Näissä hakemuksissa ja niiden johdosta vireille tulevissa käräjäoikeuden käsittelyissä lakimiehet käyttävät sosiaali- ja terveyslautakunnan puhevaltaa.

Lisäksi lautakunnan puhevaltaa käytetään suostumuksissa, joita lakimiehet antavat passien tai henkilökorttien myöntämiseen huostassa oleville lapsille sekä kuntien välisessä laskutuksessa ja perinnässä, kun muu kunta on kustannusvastuussa Helsingin sosiaali- ja terveystoimialan järjestämän sosiaalihuollon tai terveydenhuollon kustannuksista.

27.10.2019

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja

Elatusapu tai elatustuki maksetaan kunnalle kodin ulkopuolelle sijoitetun lapsen hoidosta aiheutuneiden kustannusten korvaamiseksi. Tämän johdosta sijoitetun lapsen vanhempia kehoitetaan tekemään elatussopimus. Elatusavusta ja elatustuesta lapselle varataan vähintään 40 % hänen itsenäistymistään varten. Jos vanhemmilla ei ole maksukykyä, elatusapu on 0 euroa, ja Kansaneläkelaitos maksaa kuukausittain niin sanottua ei-korvattavaa elatustukea. Koska molemmat huoltajat ovat elatusavun suorittajia, ja lapsen elatuksesta annetun lain 5 §:n mukaan huoltaja ei voi edustaa lasta toista huoltajaa vastaan, ellei lapsi asu jommankumman vanhempansa luona, he ovat esteellisiä allekirjoittamaan sopimusta sijoitetun lapsensa puolesta huoltajina. Tämän vuoksi heille tarvitaan edunvalvojan sijainen. Elatusapua koskevia sopimuksia hyväksymään haetaan perheoikeudellisten asioiden alayksiköstä tilanteen mukaan edunvalvoja tai edunvalvojan sijainen. Näitä hakemuksia, joissa käytetään lautakunnan puhevaltaa, oli 177 vuonna 2018. Lisäksi perheoikeudellisten asioiden alayksikön viranhaltijat käyttävät lautakunnan puhevaltaa ajaessaan kannetta elatusavun vahvistamiseksi tuomioistuimessa.

Olellisin muutos päätösesityksessä voimassa olevaan lautakunnan puhevallan käyttämisestä koskevaan päätökseen verrattuna on talous- ja suunnittelupäällikön määrääminen käyttämään lautakunnan puhevaltaa talous- ja suunnittelupalvelujen talouden tuen alayksikössä valmistelluissa hakemusasioissa. Talouden tuessa valmistellaan toimeentulotuen takaisinperintää koskevat hakemukset hallinto-oikeudelle, ja niissä vaaditaan toimeentulotuen saajan velvoittamista suorittamaan takaisin hänelle myönnetty toimeentulotuki. Kyse on tilanteesta, jossa asiakkaalla on tuloja tai varoja, mutta ne eivät ole hänen käytettävissään, kun hän on toimeentulotuen tarpeessa. Tällöin hänellä on oikeus saada tukea, mutta myönnetty tuki voidaan myöhemmin periä takaisin näistä tuloista tai varoista. Aikaisemmin hakemukset on allekirjoittanut juridisen tuen lakimies, mutta on tarkoituksenmukaista, että hakemukset valmistellaan ja allekirjoitetaan samassa palvelussa.

Muut muutokset voimassa olevaan päätökseen ovat vähäisiä, ja ne liittyvät juridisen tuen alayksikön henkilöstö- ja vakanssijärjestelyihin sekä perheoikeudellisten asioiden alayksikön osalta 1.12. 2019 voimaan tulevaan lapsen elatuksesta annetun lain muutokseen.

Lisätiedot

Karri Välimäki, johtava lakimies, puhelin: 310 43970
karri.valimaki(a)hel.fi

Liitteet

1 Kaupungin ja lautakunnan puhevallan käyttö 30.5.2017

27.10.2019

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Tiedoksi

Toimialajohtaja
Palvelukokonaisuuksien johtajat
Hallintojohtaja
Talous- ja suunnittelupäällikkö
Palvelujen päälliköt
Hallintopäällikkö
Päätöksenteon tuen päällikkö
Perheoikeudellisten asioiden päällikkö
Juridisen tuen lakimies
Hallintosihteerit
Valmistelun tuen erityissuunnittelija